

Cainele si catelul

Grigore Alexandrescu este unul dintre scriitorii reprezentativi ai epocii de dinaintea Revolutiei de la 1848. Desi remarcabil prin poeziile sale *Umbra lui Mircea*, *La Cozia*, *Anul 1840*, *Duhului meu* si altele, Grigore Alexandrescu a ramas in constiinta posteritatii prin fabulele sale.

O fabula este si "Cainele si catelul" intrucat este o opera epica cu caracter satiric, moralizator si educativ, in care autorul pune intamplarile pe seama animalrilor criticand, de fapt, unele defecte omenesti si transmitand prin partea finala unele invataminte.

Ea a fost publicata prima oara in 1842, in volumul *Poezi a lui Gr. Alexandrescu* aparut la Iasi sub ingrijirea lui Al. Doinici si M. Kogalniceanu. Este inclusa apoi si in editiile din 1847 si 1863.

Cainele si catelul este o opera literara epica, deoarece este povestita o intamplare, pusa in sa pe seama animalrilor, iar firul narativ se desprinde implicit din dialogul dintre personaje, caci scrierea este conceputa ca o mica sceneta cu 3 personaje, fiecare fiind inivizualzt de la inceput de catre autor: Samson "dulau de curte ce latra foarte tare", "un bou oarecare" si catelul Samurace prezentat initial "ca simplu privitor".

Fabula incepe direct cu afirmatiile ipocrite si pretentioase ale dulaului Samson despre egalitatea intre toate dobitoacele, acesta exprimandu-si dezaprobarea fata de cei care se lauda cu obarsia lor nobila:

"Cat imi sunt de urate unele dobitoace
Cum lupii, ursii, leii si alte cateva
Care cred despre sine ca pretuiesc ceva."

Pebtru a fi mai convingator in sustinerea ideii de egalitate, aduce argumente exemplul tarilor civilizate.

Incantat de cuvintele si atitudinea lui Samson, catelul Samurache isi manifesta sincer adeziunea fata de ideile exprimate, folosind chiar apelativul faratii mei:

“Gandirea voastra, zise, imi pare minunata
Si simtamantul vostru il cinstesc, fratii mei.”

Deodata, maniindu-se (“plin de manie”) dulaul trece la invective si la amenintari cu bataia:

“Noi fratii tai, potaie!
O sa-ti dam o bataie
Care s-o pomenesti.
Cunosti tu cine suntem,
Liche nerusunata, astfel sa ne vorbesti?”

Insistenta catelului (“dar ziceati...”) il infurie si mai tare pe Samson:

“-Si ce-ti pasa? Te intreb eu ce ziceam?
Adevarat vorbeam
Ca nu iubesc maindria si ca urasc pe lei,
Ca voi egalitate, dar nu pentri catei.”

Concluzia acestei dispute o contin ultimele doua versuri ale poeziei: “Aceasta intre noi adesea o vedem / Si numai cu cei mari egalitate vrem.”/

Fabula “Cainele si catelul” infatseaza doar prima etapa a parventismului, si anume doar aspiratia spre parvenire si de aceea discursul lui Samson este insotit de demagogie. El sugereaza prin numele lui cu rezonante mitice puterea, dar este nemulțumit de pozitia lui sociala si de aceea isi doreste mai mult pentru sine, doreste sa parvina. Pentru a-si atinge scopul apeleaza la minciuna, la demagogie. Ipocrit peste masura, el afiseaza o falsa modestie, vorbeste mult in fraze sfaraitoare, intr-un limbaj bombastic, la inceput, apeland si la unele argumente, ca in discursul “latrator” al orcarui politician demagog, caci asa cum precizeaza autorul Samson este “dulau de curte ce latra foarte tare”.

Falsitatea afirmatiilor sale iese in evidenta o data cu interventia catelului Samurache.

Acesta din urma, chiar prin rezonanta numelui terminat in “che” sugereaza omul simplu si naiv, care ia drept adevaruri vorbele nesincere ale dulaului si va plati pentru credulitatea sa. El simbolizeaza totodata minciuna, slabiciunea, moliciunea si o anume limitare la intelegerea discursului cainelui.

Cel de-al treilea personaj, cel figurant, este “un bou oarecare” , care face parte din categoria clor care au reusit “sa se ajunga”, au acces deja in randul boierimii, fiind un parvenit recent. De aceea el nici nu reactioneaza la spusele dulaului si il asculta nepasator.

Este evident faptul ca primele doua personaje- Samson si Samurache- sunt prezentate in antiteza, acest proceeu fiind utilizat si pentru a realiza nepotrivirea intre esenta si aparenta.

Oricine poate observa deosebirea dintre cuvintele si expresiile ca “nobil” , “tari civilizate” , “domnia voastra” etc. si cele adresate catelului: “poataie” , “lichea nerusinata”, “o sa-ti dam o bataie” s.a.

Versurile lungi sau scurte, cu masura inegala, si rima, in general, imperecheata, servesc cel mai bine intentiilor poetului de a da mai multa libertate si nuanzare exprimarii, de a realiza interferenta lumii umane cu cea animaliera prin diferite mijloace.